

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Passionale sanctorum - Cod. Aug. perg. 32

[S.l.], [9. Jahrh.]

Vita vel visio sancti Fursei quod est XVII. kalendas. februarias

[urn:nbn:de:bsz:31-65346](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-65346)

dum quod expectatus loquor. membriscus place
do sopore deuiat. Illam tamen etiam in somni
officio solito tualingua resonaret. saepe dormiens
sanis sine exhortationis. saepe orationis affectu
osissime uerba fudisti. Agebatur itaque in lectu
lo corporis requies. mentis in xpo. & quidem haec
pro ut quisque adsumus expectamus. Tu uero uni
ca semper omnium requies. quam alacer. qua
sepe referbas somnia non aliquid praesagacia
neque aliqua infuturam anxietate sollicita. sed
inquietis animis desideris excitata. marti
rium scilicet quod semper meditatione gestabas.
Interdum in ludente credo. & prouocante cupiditate
tuam dno. tamquam excitata. In fidei prauam per
secutione peragebas. & ut reputo neminem disside
re. tibi ad martirium tempus non animum defuit
se. Cotidianus siquidem in sinceris simis tractatibus
confessionum patris ac filii & spiritus sancti testis fuisti.
Hec tam facile exerce. tam lucide. quisquam de diu
nitatis trinitate desererat. Cume uero psonis dis
tingueris. Memento itaque amice diuiciq. merito
iugiter in xpo. in conuincat existens. & canent
illud cariticum nouum. & sequens agnum quocumque
uadit. tu illi pedes sequis. tu nobis pater omnis oraci
onum nostrarum interpretis accipitabis. & fortis ad se
rior profusus ad sepulchrum tuum alumni regis
pater perfer. Impetra. ut conspiratione comu
ni. simul sacerdos & populus quae uisisti. quaeque
docuisti. aliquatenus obtinere mereamus.
per dnm nrm ihm xpm filium tuum. qui
cum patre & spiritu sancto uiuit & regnat. In saecula
saeculorum. Amen.

EXPLICIT SERMO. S. HILA
RII. EPI. IN DEPOSITIONE. DOM
NI. HONORATI. EPISCOPI.

INCIPIT VITA. VEL
VISIO. S. FURSEI.
Q. DEST. XVII. KL. FEBR.

Fuit in hibernia uirtute uenerabilis. &
furseus nomine. nobilis quidem gene
re sed nobilior fide. seculi huius digni
tate inter suos clarus. sed in diuinorum
munerum gratia ubique praecipuus.
Huius uir infantia sacris quibusdam
miraculorum praesagus. a parentibus fulgebat
summis etiam sacerdotibus per diuinam gratiam
pro uidentibus sacris litteris & monasticis tra
diebatur disciplinis. Crescente uero aetate. &
gratia pro uidentiae. erga illum omnium affec
tus cotidie crescebat. Et tamen forma praecipuus
corpore castus. mente deuotus. affabilis conloquio.
amabilis aspectu. prudentia praeditus. tempe
rantia clarus. hiberna fortitudine firmus. censura
iustitiae stabilis. longanimitate largus. patientia
robustus. humilitate mansuetus. caritate solli
citus. & ita uero omnium uirtutum decorem
sapientia adorabat. ut secundum apostolum
sermo illius semper in gratia sale esset diuino con
ditus. Bonorum ergo operum & gratia plenus.
patriam parentesque relinquens. Sacrae scripturae
studis aliquot uacabat annis. Ac sufficienter in
structus. monasterium in quodam loco construxit.
Ubi undique religiosi confluentibus uiris aliquos etiam
parentes pia sollicitudine euocare curauit.
Haec excelsa dum patriam parentesque uisitare pro
petaret. eam & inter illos sacri uerbi semina spi
ritibus seminaret eloquens. Quadam die corporis
egrotantis molestia corripitur. Ac deinde ad
pater nam amicis suggerentibus commigravit
domum. quo illo super abaterius manum inmitente
perrexit. Haud longe ad domo uesper tanalem exor
sus psalmodiam orationibus intentus. tenebris subito
circundatus restitit. nec dum enim pedes moue
re infirmatus ualebat. sed quasi non mortuus.
ad proximum deportatus est casam. Et cum se
tenebrarum caligine circumdari uidisset. quae
tuor manus desuper ad se extensis conspexit. te
nenteque illam per brachia nueris sub uolabat pen
nis. Manus quippe sub pennis erant. quae illum

Et utraq; parte sustentabant & quasi per calig-
nem angelica cernebat corpora. At uero per
ueniens mirifico splendentes fulgore facies scōū
cernebat angelorum. Velut ter tuis dicam clarita-
tem eximia lucis. ex ipsis angelicis intuebatur
conspicibus. nec aliquid corporeum. nihil um-
nis claritatem potuit uidere. Tertium quoq;
angelum armatum scuto candido. & fulgore
nimio gladio claritate praecipuum se praecede-
re conspicit. Hi tres celicōs splendentes pari
fulgore miris suauitatis dulcedinem. alarum so-
nitum. arminum modolamine conspectus pul-
critudine. illi animae inferebant. Canebant autē
uno incipiente. Ibant scī deum tute inuitatem.
uidebatur dī deorum inuision. Et itaq; in armine
eleuatio. & ad finem postio. Audiebat quoque
aliud quasi ignotum canticum multorum mili-
um angelorum. unde pauca uix poterat intelle-
gere. exierunt obuiam xpō. facies uero omnium
in quantum intellegere potuit angelorum pari-
similitudine uidebat. quamuis praeter clarita-
tem luminis & mira certitudine distinctionis in-
hil corporea potuit uidere forme. Tunc unus
ex superuis agminibus armato praecedentiq;
angelo. iussit ad corpus uenerandam reducere
uirum. suamq; secum debere deferre sollicitudi-
nem. Pro tanto ergo scī obediens. angeli quo
uenerunt iter repedarunt. Tunc primum uir scī
se e corpore exutum cognoscens. scī comitibus
qui se deferrebant inquit. quid hoc est scī. scī an-
gelus adextera consistens. dixit. cum oportere
propriam corpus suscipere. quo ad usq; debita
reportaret sollicitudinem. Tuncq; uir scī medio sepa-
randi a societate angelica affectus. dixit se ab eis
separare noluisse. Angelus dñi scī respondit.
Acte completa praedicta sollicitudine. suscipien-
dum reuertemur. Cantabant dimidium uersu-
culum. uidebatur dī deorum inuision. Tunc qualā
anima corpus intrauit. huius carminis suauitate
lucificata. intellegere non potuit. Tuncq; pullorū
canticus. res eo colore uultu per fiso in momento tempo-

ris angelicis ces sarab; carminibus. Audiuit uerba
admirantium. ac paulatim uestimentis super po-
sitis mouentibus denudauerunt faciem eius. ?
Tunc uir dñi circum adstantibus dixit. quid stupentis
sonitus in quiete semitatis. At illi respondentes.
omnem rei referrebant ei ordinem. qualiter uer-
per tunc hora transiens usq; ad gallo rōn canticus
corpus ex animae in medio seruassent. At ille se-
dens. angelicūq; claritatem & dulcedinem mentis
se uolens. uel de quali sollicitudine amonitur
fuit set per tractans. inestusq; erat quod non ha-
bebat ibidem sapientem hominem. cute aqua
uiderat dare exponere potuit set. nec uestimenta
bus angelis eum inuenissent impuratum. Petiitq;
& accepit sacri corporis & sanguinis communio-
nem. Uixitq; infirmus ipso die & alio. Media
uero nocte ter tertia feria parentibus & cognatis
multisq; uicinis in lustrum uirum uisitantibus te-
nebris in repentibus pedes eius frigore ad grauita-
durauerunt. manibusq; in oratione extensis lacus
excepit mortem. Recordabatur enim iocundis
sinae uisionis. quam per eadem signa uiderat
antedecidens in lectum. quasi in somno grauatus.
Audiuit horribiles magne multitudinis uocis cla-
mantium. atq; illum exire compellentium. apertisq;
oculis. nullum nisi tres praedictos scōs uidit. angelo-
los. duos ex utroq; latere positos. tertium uero ar-
matum ad suum stetit caput. mirumq; in mo-
dum humanis conspectibus ac uocibus priuatus.
scōs angelos uidit atq; illorum canticum cum om-
ni suauitate atq; dulcedine audiebat. Tunc angelus
dñi qui ad dextera uiserat. consolans eum dixit.
Noli timere. defensionem habens. Leuantibusq;
eum angelis. nihil caeli aut domos aspiciens. alu-
latus & clamores demonum per medium eorum
transiens. Audiuit unum ex illis dicentem. Ante-
cedamus & ante faciem illius bella commoueamus.
Tunc uidit nigrem nubem ad sinistra parte cōspici-
tem. & ante faciem illius bellicam aciem confi-
tuentem. Corpora uero demonum in quantum
animae illius apparere poterat. plena de formica

N3. Quae hic desiderant, inueniunt apud Bollandum
Tom. II. Jan. fol. 37. & apud Saitum fol. 392.

de Jan. 6. folia.

mambus. pedes uero deorsum. In arbore
 uia suspensifunt.

Tanta uero tormentorum adinuentione extensi
 ut poene putarentur ab ipsa membrorum.
 compagine separari.

Confortata tamen a xpo & uirtutis tolerantia
 Interius diuinitus ministrata In confessione &
 credulitate xpi uiriliter permancbant.
 Et In ipsis tormentis suspensus cum fratribus
 Meleusippus. iudicibus insultabat dicens.

Dñs n'r saluator ih's xps clauis adfixus.
 In trinitate colendus pro nostra redemptione
 scō pependit In ligno. Unde crucis signaculū
 adipisci promer uimus.

Not quoq. tres sui famuli In uno hoc pendentis sta
 pite pro eius nomine efficiamur martyres
 gloriosi.

O bectum fructum ipsius arboris. quae tres
 portauit martyres trinitatis nomine con
 secratos. Uidentes q. eos iudices confortari
 non contristari In supplicis. dixerunt ad eos.

Non In ista arbore sicut uos uelle dicitis mori
 emini. sed igne ultore peribitis.

Meleusippus iterum respondens ait ad eos.
 Maior nobis erit bectitudinis augmentatio.
 si per ignem probuca transimus ad dñm.
 & de tenebris per hunc ignem. perpetuam
 per uenimus ad lucem.

Tum deniq. iudices propter metum qui ad
 erant populorum.

ligna & cetera quae solent igni In crementa
 praeberere. Ignis copiosus accenditur.
 Ligatis mambus & pedibus scō gemin.
 In lignem praecepit antur.

Adfuit xps saluator In medio. & disruptis
 uinculis. scō gloriabantur In igne. & nullum
 de eis contingebat incendia.

O bectum ignem qui tantum originale purga
 uit peccatum. ut nullam In scōrum membris
 diminutionis de incendio In talit detrimentum.

Adiuuit ignis potius scōrum uictus. per

quem nocere uoluit. & non potuit inimicus.

Ignis ab incredulis acrius accendebatur.
 ut scōrum corpora sine mora conburarent.

Sed conuersa misericordia diuina In melius
 Inde scō lumen In extingubile prae parauit.
 Flamme ardentes. Altius eleuatae sunt.
 sed xpi opificio famulantes scōrum prae
 puam gloriam ostendebant. quae damno
 sam a persecutoribus prae paratam fuerant
 ad ruinam.

Ignis ad scōrum membra consumenda uires
 proprias habere non potuit. quoniam
 di potentia uaporem caloris pro suis scō
 pietatis studio temperauit.

Viderunt Impi & Iniqui persecutores Inter
 In mensas flammis exultare scōs geminos.
 & per seuerare In lesos quos putauerunt
 per tantum incendium quod properauerant
 subito uidere consumptos.

Ambulandi scō geminis In igne est xpo per mis
 salicentia. ut maior exerescerent In credu
 lis mysteria diuina uidentibus de confusione
 tristitia.

Defecerunt Itaq. ligna et omnium lignum In cre
 menta. scō uero gemini deficientibus
 flammis In medio stantes. persecutorum
 malitias In ridebant dicentes.

Qua nobis est si uolumus de praesenti ad xpm
 migrandi potestas. Et si adhuc deliberamus
 uia de mentia uiuentes In saecula. In
 lustrari concessum est.

Nam melius nobis est ad eius epulas festinare.
 ubi feneratio non deficit largitoris.

Post subitam ignem cum Increduli ad scō
 geminos eminus propinquassent.
 nullas sollicita uidere potuerant In scōrum
 membris de incendio cicatrices. sed ut maior
 non fieret. desiderantibus mora martyri.
 & ut prae parata dum iam acciperent In mar
 ces sibilis coronas xpi remunerandas.

Uidentesq. choros angelorum ad se excipientes.

ante oculos eorum stare paratos.
Flecentes genua in terra in oratione prostrati
felici euocatione in uicem sem simul emittentes
spem pariter migrasse noscuntur ad caelos.
Delata sunt autem corpora sanctorum ac sepulta
a deuotis in secundo miliario ab urbs lingonicae
in uico qui uocatur urbanum ubi se diue
uiae maximae sociantur. Et alii antea diuersa
parte subiungunt. Ut ubi haec expedita
uoluntatis deuotio. Et uicium opportunitas
subiuncta conlatio semper frequens adsit
populorum ad eorum limina undiq. adoratio
nem concursio. Ibiq. etiam quicquid cum
deuotione praecatur. Obtenus sanctorum
germinorum cotidie de largiente praestit.
Sanctuum ibidem suffragia per eosdem sedu
le infirmantibus ministrantur.
Merentibus constationis consolatio sine
mora conceditur. Et praecipuas circa basili
cae eorum semper additur cultus. Et eorum
largitas in melius a deuotis cotidie ampliatur.
Uel etiam rationabiliter congruit ad nec
tendum. quod ad laudem sanctorum gemi
norum augenda uel cultum religionis di
noscat per tenere. quam per eorum seam
adquisitionem numerus est martirum in
spirante dno ampliat.
Uident demq. lonilla quaedam mulier tam
praetiosam sanctorum geminorum consumma
tionem martiri. sprete martiali consuetio.
Paruuli et uicini filii dulci derelinquent am
plexu. Inter incredulis turbas adhuc in
secutionis ardore commotas. ueloci cursu
properans exclamauit dicens.
Ergo xpi in a ancilla sum. Xpi dnm uiuum
et uerum sine ulla ambiguitate pronuntio.
Idola ura ignominiosa. Et uana. omnino ad
orare despicio.
His dictis continuo comprehensa. et propter
metum circumstantium populorum ac apil
lus suspensa. multis afflictis supplicis.

cum xpi negare coacta nullatenus uolu
isset. Una cum beata leonilla a uia sanctorum
ad locum deductas martiri.
ad memorato uico urbanum. A persecutoribus
pariter gladio sunt peremptae.
Neon quoq. exceptor gestae huius atq. scrip
tor tradens turboni codicem. Inter medias
turmas persecutorum ingressus.
cupiens sanctorum geminorum militiae beatissi
mae sociari. xpi nomen confessus.
tantis est impatienter ictibus redactus.
Et uita temporali exspoliatus.
Martirio continuo meruit coronari.
Turboni scilicet non post multas tempus
doctrina beatis simorum geminorum per
fectus instructus. A persecutoribus captus
et ipse martirum est remuneratione locupleta
tus. Accidit haec sub aureliano principe
palmito quadrato. et ex mo gene praesidi
bus sub die xvi kt. feb. Ad uentio sanctorum
corporum geminorum. uel dedicatio ipsius
basilicae excolenda. xiiii kt. octobris.
Regnante dno nostro ihu xpo
Cui est honor et gloria
In saecula
saeculorum
Amen.

EXPLICIT PASSIO SCOR
MARTYRUM PSEUSIP
PI ELUSIPPI ET MELI
SIPPI GEMINORUM
FICITER

confessione martirium quod cepi ualeam expli-
care. Turbatur episcopus nec sua cogitans fuga
praecipiti gradu digitis per tenebras praee-
cedentibus gressum aperuit ostium. sed nec
tirsus beatum lux pedisequa deseruit.
Tirsus ad episcopum sic ait. In huius sceli stadio
o uenerabilis papa fortius curro. sed palma
adhuc in manu agonis te reliqui. Notum
fac mihi uiam per quam ambulem. ut uideam
me tam uitae ad quam festino uenire. nec
alius praecedat. & mihi de manu auferat pal-
mam. Hoc autem tantum est ut per te baptismum
consequar. Et ad cestaminis arcam ilico re-
uestar. Phileas episcopus tirsus martire dixit.
O noster creator et castus & auxiliator omni-
um deus qui rationabili uirtute omnia rationa-
biliter constituit. et cum ditate patris omnia
perfectit. ipse inluminet animum tuum intellec-
tum. & perficiat cestaminis gressum. ut fias
utile uas sanctificationis cruore repletum. ad
omne opus bonum paratum. ut suscipiens per
has uisibiles manus baptismum sanctificationis
in hoc uisibile corpus. Operet in te per inuisi-
bile uerbum quod placeat oculis eius. ut in illo
die in gremio beatae uitae inter cetera uas
martirium merear te uidere. Tirsus ad istum
respondit. Amen. Et tinctus ab episcopo. regi scilicet
gratias egit. Hic ergo explectis. beatissimus mar-
tir exiens a suo patre spirituali. comitantibus an-
gelis redditus est carceri. A lauacro fontis
ad cruorem passionis immolatus christo in bap-
tismo. secundo gloriam referebat deo. Tremor
subito possedit custodes. & quem non uiderant
ex euntem sensere regressum. Arma mouent.
et gladius inuicibus. carcerem petunt. sed mox
ad integrum quem infixerant reppererunt
sigillum. gladios condunt uaginis. et ad marti-
ris canoram quam psalmus reddiderat uocem.
sopor quiescat timore fugatus. membrorum
continua possedit arcus. reddit terris dies.
Siluanus comes simul cum bricio ad forum pro-

cessit. confederunt paratum sedile. Siluanus
dixit. Qui hesterno die ab officio designatus es
nostri aspectibus praesentetur. Ex officio dictum
est. Adstat. Siluanus dixit. Quis uocaris.
Respondit tirsus. Siluanus dixit. Cuius religionis.
Tirsus dixit. Christianus sum. sicut & patres qui tibi
adsidet cum bricio non ignorat. Siluanus dixit.
Disperate & omni serentia deorum unice. quare non
sacrificas diis pro quos omnia sunt. Tirsus dixit.
Quibus diis clarissime siluane. Siluanus dixit. Silua-
no et apollini. Tirsus dixit. Te siluanum hominem
uideo. nondum apollinem autem quem dicis. penitus
nescio. Siluanus officio dixit. Cervices frangite
illi. ut nos non inrideat. Illico ministri diaboli
dicta factis exsequuntur. Tirsus dixit. Patienter
me audi. & dicam tibi ueritatem. Siluanus dixit.
Si pro salute tua dic. Tirsus dixit. Ante istud
paucissimum tempus eram et ipse paganus. daemo-
nes adorans. sicut nunc factis uos. Iam caecus
per tenebras sceli. & uox delectabat popularis. quae
erranti dicebat. Euge. euge. sed ubi haec uana
per uidi odiosas. ane laudes hominum ubi eci. uol-
uens prudenti consilio mecum non esse uerum sa-
crificare daemonibus. Sculptilia enim sunt ex
matello fabre facte. quae suis astis ex cum ei pla-
cuerit frangit. et displicuerit frangit. Siluanus dixit.
Ista superflua sunt & uana. Audi autem me. ingredere
et sacrificabis. Tirsus dixit. Deo adiuuante me
& non daemones. faciam modo quod ipse uidebis.
Ingressus templum apollinis cum siluano comite.
et omnibus cum eo comitantibus. sic ait. Videte nunc
adstantes auxilium ueritatis dei. et sacrificium
quod sacrifico ego regi caelorum. Et intuens
caelum oculis. dixit. Tu omnipotens refugium meum.
tu gloria mea ingenite ne deseras me quia tu in-
luminasti tenebras meas. & per memorabilem
uiam salutis tuae christi reuelasti mihi immacula-
tum et uerum deum qui est et permanet in seculum.
te deprecor lumen ueritatis propter quem pa-
timur uersari. Ueni mihi in adiutorium ut
cognoscam quo tu es deus omnipotens. sita me uelint ut

conuertat cor eorum iterum. Et his dictis terra
diffiliens repente a pestae est. Tristemq. locum sol
abscedens reliquit. Ceciditq. apollo de minare suo.
& comminutus est sicut arena. Tremor tenuit prae
sentes et tristem uisum in sculptile con fractum
oculi defigabant. Mutu deniq. lingua siccis hese
rat faucibus. et membrum praegrandi pauore uix
sua tenebat compago. Tyr sus beatus sic attonitus
dixit. Uidete ur̄m mendacem nominatum idolum.
et colligentes ossa testarum eius. Cognoscite quō ni
hil sunt uanae ur̄ae insanae. Siluanus dixit. ferreas
catenas affeste. non quas in postura praecedens ar
tificum fabre fecit. sed qualib. in publicis moenus
aenei constrictis sunt trabes. his per quattuor
neruos membrorum extensus. Carnes eius partib.
minutatam ubi uicem conscidant. Uerum & in
hoc uictus recedes inimice. ultra manus astifi
cum fortiores diabolus praeparat ligaturas. Ar
tantur deligatae manus & molles digiti pedum
in ansulis catenarum. sed di non defuit gratia. Nam
cum esset quattuor neruis extensus. talem dño psal
mum dicebat. Disrupisti uincula mea. tibi sacrifi
cabo hostiam laudis. Nec dum uerba compleuit. et
disruptae sunt ab eo catenae. tamquam stipula si
odorauerit ignem. Exultat gaudio continuo mastir.
& triuulsi faciem onerat lacrimarum. Car tam con
scriptam dō puram ingerit conscientiam. De gemi
tu et lacrimis conficit atramentarium. & oculis
perentib. caelum. tales hilares personat laudes.
muscipula contrita sunt. et nos liberati sumus.

Adiutorium nr̄m in nomine dñi qui fecit caelum et
terram. Fulget praeter ea inter agmina toga
torum in medio carcere beatissimus mastir. & in
ductus candida ueste. Laudes cum tyrsō chorus re
sonat angelorum. Suscepimus dñi misericordiam
tuam in medio templi tui. Siluanus dixit. Ad plucet
maleficus tyrsus. rapitur de carcere plantis uix
tangentib. terram. Ex officio dictum est. Adstat
tyrsus. Siluanus dixit. Furcifer puniende. pa
rum hoc est tibi quia contemnis tribunal nr̄m.
& deos nr̄os audes aste maleficia minutatum con

fringere. Tyr sus dixit. Hras iudex & nescis.
Nullus dñs confringitur ab homine. Si aū uis ueritate
audire. & ego anteriori tempore mollib. et cadu
cis fueram delicias praepeditus. sed quinullā uult
mostem animis dñs. cum iacerem in profundo scenoso
tamquam in sepulchro mostifero. placuit dō ali
quando dicere mihi. Tyr se ueni foras. ne uerearis.
et si feceris cum sis paganus. Continuo excussi ame
caliginem & respexime quante caecus eram.
lapides et ligna uodorans. Et sic dño dixi. Confun
dantur omnes qui adorant sculptilia. & qui glori
ant in simulacris suis. Siluanus dixit. Capacem
crassum affeste. et aqua eum complete. Tyr sum
aū capite deorsum in eodem arte. et reliqua
quae sup sunt membra concidite flagris. ut et uisce
rum interna quousq. ualent sustineant poe
nam. et dolor sine uoce animam sub aquis pellat
ecorpore. Constipatur mastiris caput. & ceruice
tenus sub aquis astatur. ac reliquum quod poenis
membrum patebat. fustib. de dolatis secatur.
mox libera mastir sub aquis. de uase reddidit uocē.
O turbulente. et sup omne lutum scenosē porcorum
sequens ruinam. in pleno sequeris sententias satanę.
Quem similes tibi sunt daemones porcorū grege
possessos. & in abissiū cursu ueloci praecipites.
ante profundum uiderunt quā uitam amitterent.
ut aū animi tibi iustitiam ostendam. Tyr sus clara
uoce dicebat. Saluum me fac dñs quō intrauerunt
aquae usq. ad animam meā. Tyr sus dixit. Usquequo
& uiuo. numquam ate uincor inimice. fostis fac
tus per dñm. aquo semel lotus opus non habui uise
peluis intingui. Siluanus dixit. Te ipsum crucias
miser per magicas artes ut deficias in poenis. Crede
mihi sacrificas dus. nam non effugies manus meas.
Tyr sus dixit. Manus quidem tuas effugio uel mor
tuus. tu aū manum di nec uiuus nec mostuus effu
gere poteris. Siluanus dixit. In collo eius onera
congerite catenarum. et recipiat in carcerem sub
diligenti custodia. Ame aū ei alia in quantū tempus
ministrat parabit poena. Illico nouam aduersus
mastir rem diabolus repperit astem. Siluanus dixit.

In modū muri subquadro angulari construite
turtem. cuius caput in sublimo porrectum. pe-
tat altius caelum. huius in aedificio turris in-
fixi manu fabrilī. emineant dextra leuaq. acuti
per omnia gladii. Ad turris autē ipsius pedem om-
ne genus ferramentorum dum texat acutum
terra suscipiat. Tyrsum autē manib. postergum
positis. de fastigio mittite muri. ut quamlibet
membroꝝ eius partem telorum arma teci-
gerit frustra discidat. ut auib. singuli quod ab-
stulerint gladii offerant partus. Renuntiat
architectus paratum ēē quod iussu est. Post
quam diem sub auro crepusculi. siluanus ad
campum processit. septus agmine militare. se-
quente tyrsō catenis honusto. Mox placuit mi-
nistro satanę. quod diabolus fabre fecit. Siluanus
tyrsō dixit. Uides quae tibi paratae sunt mala.
Accede et sacrificia. ne post modum te poeniteat.
Tyrsus continuo eleuans uocem. Ascendit inquit
dñs sup cherubim. & uolauit super pennas uentoz.
Et cum haec dixisset. raptus est ab angelis ex oculis
intuentium. et positus est sup fastigium muri lau-
dans dñm. et super enses deambulans quasi super
marmorā clara uoce canebat. In dño confido quo-
modo dicatis animae meae trans migra in monte
sicut passer. Quo ecce peccatores terenderunt
arcum. parauerunt sagittas suas in pharetra.
ut sagittent in obscuro rectum corde. Audi-
ens haec siluanus et uidens quamuis caecus mira-
bilis di sicumbrius dixit. Omnes iam in tyrsō
expressim poenas. et ut apparet nobis uictis.
ipse uictor abscedit. Cum brius dixit. Interim
ne uictorem se sentiat tyrsus. magicis deputat
quod factū est a stab. Tyrso repente reuelatae sunt
carnificum uerba. Quis ait. Sentio uerum esse
dñm. quod sermo increpuit diuinus. Insurrexer-
unt in me testes inquit. & mentita est iniquitas sibi.
Siluanus dixit. Deponat tyrsus demuro. Uitalius
unus ex officio dixit. Si uibet caritas ur̄a. ego eū
de turre depono. Siluanus dixit. Tu uideris. fac
quod placet. Uitalius scalam conscendere coepit.

quae culmen usq. tetigerat turris. Et mox manu
praetenta ut scī uiri uestimenta teneret. Tyr-
sus cunctis audientib. dixit. Conuestant pecca-
tores in infernum. Et maxime gentiles qui obli-
uiscuntur dñm. Nec dum tyrsus uerba cōple-
uerat. & poena suos ultrices quaerebat. uitali-
us namq. retrorsum cadens demuro. dum singuli
sibi prominentes gladii cadentis uindictam mē-
bra. nihil quod terra susciperet potuit inueniri.
Corruit iudex. simulq. omnes qui prope adstabant.
defixa crudeliter uenabulis membra horridis
aspectib. ingerebant. Tyrso canente. Muscipu-
la parauerunt pedib. meis. & incuruauerunt animā
meam. foderunt ante faciem meam foueam. & ipsi
inciderunt in eam. Illico mastrem angeli depo-
suerunt qui leuauerunt in murum. Nec enim po-
terat manib. impuris descendere. qui per scās as-
cenderat. Siluanus dixit. Non cessas seductionib.
tuis obnubilans maleficia tua. Tyrsus dixit.
Procacitas nefandam miror quod intantum dura
uerit frontem. non erubescis quia dñs meus angelis
suis mandauit de me. ut tollerent me in manib.
ne offenderem inter gladios pedes meos. Ego
erubescio siluane. quia tibi non imperat asclapius
confusionem. Siluanus dixit. Per deos quia
non me uincis maledicte. Et adiecit. Recipiat
in carcerem. membris omnib. oneratus catenis.
Quamuis o ferendi & detestabiles ex officio qui
mibi paratis. et uos non dissimiles sustinebitis
poenas. Qui sub protextu beneficii medicos et
incantatores uideum permittitis introire. ut
eius uulnerum cicatrices excipiant. ut se iac-
tet tyrsus quod ei caelestis medicus ingerat
sanitatem. Officium suggestit per magnificen-
tiam tuam. quia nullus eum uidit sed nec aliquis
curauit. proba si uerum est potestatem habes
membra postamus. **INTERROGATIO SECUNDA.**
Facta est per gentes. ad apamian ciuitatē. post
primam nicomedis ciuitatis audientiam uix
unum tetigerat siluanus acuitate uel duo milia
passuum. Idem dixit. Applicetur tyrsus. Et

officio dictum est. Adstat. Siluanus & Cumbri-
cus dixerunt. Cogitasti apud te ut sacrifices
dus. an per se ueras mori paratus. Crede nobis
expedit ut facias. honor sequetur. si immolatio
praecesserit. Irritus dixit. Per xpm qui sufferren-
tiam tribuit mihi. ut tanta patiar propter nomen
ipsius. quia non sacrifico. Honorem ur̄m uobis ser-
uate. quem uultis dare. & gehennas prestate.

Unum autē dico uobis quod probabit effectus. Eris ex
haec horu siluane. membris omnib. dissolutus & fe-
tidae iacebunt carnes tuae per triduum. Quarta
autē die cum apamiam ingredi coeperis dissoluetur
a compagib. corpus tuum & uermib. scatens. ef-
fluescet anima tua. Sedet Cumbrium debita se-
quetur ultio. qui magna & ampliora mirabilia
uidit. et nec sic credidit. Eius autē poene. hoc erit
signum. Subitanea eum febris comprehendet.
conflans eum ut ligna lique factus putetur. et
sic uos deserens uitae mortis supplicia tenebunt.

Siluanus dixit. Ducatur irritus. & quod nobis ipse
inminere promittit. In se sentiat a nobis &
plendum. Mox quasi sextum tetigerant apa-
miae miliarium. dissolutio genicularum compre-
hendit siluanum. Sed nec Cumbrius a debito
sibi extraneus fuit. supplicio. sed coquente ossa
eius & artus intolerabili febre grauius soluebat.

Viator Inter ea nomine qui comitibus adsidebat.
sic fessis ludicibus ait. O principes nostri.
ut uideatis present est poena. praestit & apollo medi-
cinam. Credit ilico irritus. sic Cumbrium sanauerit
magnus aschpius. Quid rogo moratur dī quis sic co-
litur. aut maleficum perimat irritum. aut cum-
brium curat & siluanum. Haec ille pro suorum
lactabat. Inpendens autem ultio diuina grauius
ludices sauciabat. festinat multi occurru ueloci sub
ingentibus flagris precipites agere mular. Mox
portam ciuitatis ingressi sunt. con fractis undiq;
membris decurro descendere non ualuerunt.

Occurrit totius ciuitatis candidata undiq; toga.
Iudices quos inter nus dolor urebat. Laetū sibi
simulabant populo uultum. Proruunt ceterua

tim agmina populorū cum palmis & facib. tre-
ment uicis ingenti clamore. et alta stupent
moenia uocib. iactatis in caelum. Obclubat autē
gemitus iudicum fragor populorum. Ingressi
sunt ex more uelata praetoria. quos iam poena
sustinebat parata. Mox corpora iudicum susce-
re laquearia tecta. Siluanus repente pro membra
diuisus est. Ceterua tinq; proruunt e corpore
agmina uermium. & praetiosa obruere litostrata.
Cumbrium autē quem ingens tenebat locus praetorii.
et ob quietis causam palatii fores obseruati obside-
rat armatura. aestimantib. cunctis quieti illum
membra dedisse. Uocem subito miles pubes de la-
testino audit praetorii concrepare. ut quod duos
onri con militiones desertum dimittitis ducem.

Quid uobis ipse cum regnum uigeret non prestici.
An delubro ascendit quod mostem uidetis impendere
nobis. Ignoras o delectabilis miles quod materia
pauoris sit raritas in spatio sis. Relinquitis iudi-
ces solos quos praeter accedentes morbos. simul
ipsa silentia terrent. Quid ergo siluanus agit
ame cum et ipse similes perpetitur poena. cur
nos aut medicina non sequitur. Aut sepultura ne-
gatur. haec singuli rogabant cum ingenti ululatu.
putares ambos uno agi dolore poenarum cū diuer-
sis quaterent tormentis. quarta iam inluxerat dies.
quo semi neces poena tenebat. Duodecim ab illis
ferales transactae sunt horae. et tempus iam diem
cogebat in uesperum. tenebris subito arcescentib.
uisum. Inferis uiciorum animae spiritum tradider.

Conduunt ex more membra ministri. celabant ex parte
fretos corporum odoramenta unguentorum tra-
duntur humo. Magna medi comitante ceterua.
subito locus ipse sepulchri igne terrae scitente. sul-
phoratus in caelū pulueres iactat. & cum ingenti
fragore. mox corpora sibi tradita reuomet. totum
per circuitum locum scintillis paera uibrantibus
sulphorabat. & quid ministri agerent ignorabant.
quaqua uersus humare corpora uellent. similis
poena patebat. quem saluum ab incendio putauerant
locum. mox fossorum tetigerat manus ignib. crepi

tabat. Inuenitur mostuis salubre remedium.
 Tirsus uenire rogatur. et quicquid fosse iniuriarū
 In corpore suscepit. petit Indulgere. Rogant
 mastrem agmina ciuitatis. et uestem beati one
 rant fontib. lacrimarum. Neque sumus ignaros ab
 sorbeat terra. uel natos prospice nros. Cur rogam
 nescios subsequitur poena cum iudicib. maneat
 ultio diuina. Per oramus te xpm quem colis ut cae
 lum sederetur ab ingenti fragore. & quo quomodo
 nobis inlesis corpora regum terra suscipiat. Tirsus
 do oblatione libat. sibi poposcit dari bidentem.
 Concauis duab. ex numero fossis. manibus humat cor
 pora damnatorum. & in hoc illis beneficia profructe
 diuina. ut in haberent ex more sepulchrum. quos
 terra suscipere recusabat. His per actis mastrem
 qui reddiderat carcer accepit. Post circulum die
 rum mensis unius cum bricio & siluano successor
 uenit noe baudus. Mox debitum officium prestat
 obsequium. plaudent manu corpora ciuitatis. et
 linteis quos flexa nuers colubra uerat dextra. ob
 nubilant subito celū. mox ut ingressus est p̄torium.
 suggestit officium. Est uir quidam derelictus a pro
 decessorib. uiri culminis nomine tirsus. Hunc hodie
 carceres tenent. quid de eo praeceperat uira clemen
 tia spiculator obseruat. Baudus dixit. Quod pri
 mum est sacrificemus ex more diis in mostalibus.
 Mox capitolium ingressus est. demonib. tura iactabat.
 Reuerso ad praetorium termas suscipiunt. & rega
 lib. de more paratus. Alie die sedens pro tribunali
 baudus. dixit. Offerat dicationi meae. de quo sugges
 sit officium. Dictum est. Adstat. Baudus dixit.
 Quis uocaris. Respondit. tirsus uocor. Sed ex quo milito
 xpo regi. xpianus appello. Baudus dixit. Audime.
 usq. ad istam horam sufficiant primitus ate malefi
 ciorum opposita sigmentu. sufficiant Inrisiones.
 per quas tot ut dicit iudices per transisti. Audime
 & sacrificia diis. quos et ipsi principes colunt. & mag
 num tibi de conpedio afferes lucrum. si alias uitā
 tibi nullatenus speres. Tirsus dixit. Instructam
 reddiderunt ut conicio prestantiam tuam iudex tot
 tibi qui relictis sunt de nomine meo faset. Sed sp̄s meus

unus est praesens. nihil aliud dico. quam pro decesso
 rib. tuis dixi. xpianus sum & pronomine xpi usque
 ad gladium paratus sum peruenire. Baudus dixit.
 Tu es qui appollinem deum in sua sede libratum ausus es
 cōminuere. & de asclepio odiosa uerba iactare. Tirsus
 dixit. Nullum deum si d̄ est comminui. Nec enim
 faset ut ab homine d̄ frangatur. Asclepium autem
 nondm sed daemonem. et maledixi & male dico.
 Non aū ipsum solum. sed & qui confidunt in eum. Bau
 dus dixit. Vanitas uerborum tuorum non me per
 turbat. nec t̄ abalis ista de qua multum praesumis
 iuuentus. Totum quod in homine fositus est. fositio
 res indiget poenas. ut et ipse iam expectus es ante
 membra quā poens deficient. Tirsus dixit. Absit
 a me maledicte. ut totum quod in homine fositus est.
 possitate dilaniari. Corpus tantum tuis rabidis
 dentib. ingero conficiendum. Siquidem baudus
 laceratus est canis. sed membra mea tuis ferinis ingero
 morsibus. Animam aū commendo creatori suo qui
 potens est de alta sede respicere. & iudicare iudiciū
 meum. Baudus dixit. Et canate similis factus sū
 deestabilis. qui adhuc te tolerabiliter patior.
 Tirsus dixit. Non a me canis aestimatus es praeses.
 sed iurascendum est in parentib. uindiceret. quia
 num nomina suis liberis adfixerunt. Baudus dixit.
 Sub specie multum insans. Aut sacrificia asclepio
 magno. aut omnib. te membris laceratum. cum
 duro pondere catenarum marini suscipient fluctus.
 Tirsus dixit. Illud rogo nefuria mitescat. & sub
 praetextu misericordiae. mea gloria minuetur.
 mancipis uolo effectib. uerba. mendax enim iu
 dicatur. cuius uerba p̄cedunt. nec facta sequuntur.
 Baudus dixit. Putas fosse quia prestigis tuis in lu
 surus es nautas. ut te ad portantes leori lato in mari
 nuntient fuisse dimer sum. Tirsus dixit. O pro
 uida diaboli lingua nescio quid in me futurum modo
 postendis. sed suscipio poenam quam cumq. p̄cept
 incurris. Rogo tantum ut perficiat per minist
 rum suum. quod mihi diabolus promittit. Baudus
 dixit. In quattuor illum primum neruos extendite.
 et membra in eo fustib. confringite. Inde ferreis

per quattuor artus membrorum conligate carne
nis. ita ut curua dorsi spina ceruicib. imminens
genua praemat. & oculi suos prospiciant pedes.
ut & lingua calcaneis adhaerens. plantas lambe
re credat. Ipsius au palmas nodosis confringite
trastris. ut con fractae post ergum manus facilius
seruiant ligaturis. et in modum glomeri denso
illum conferte sacco subingenti pressura. qua
tenus etiam aures flatus. naribus auferatur.
Ut dum suspiria procedunt nec redeunt. maiora
sibi inferant membra supplicia. quam aliqua po
tius pualere tostura. Ipsius au heronis fortiorib.
ligaturis confringite fauces. et super in plumbo
liquescenti. quia cera non ualet spumosis unda
rum perpeti sales. sigillum defigit eum. Inde
nautis tradite subdiligenti custodia uitorum.
non nullis comitantib. & ubi triginta in altum
uisa fuerint stadia pminere praecipitem mari
iactare saccum. ut & membra quae susceperint
scopoli crucifigant. et quod saxa respuerunt.
beluarum proficiat pastibus. Exaudi d. ad unius
martyris corpus plura parantur supplicia. qua
sint membra. Compellit ad litus nauigium turma
nautarum & et remem marinis applicavit barca.
Suscipiunt delitorem saccum regis anulo obseratu.
scasam ex officio simul conserdunt. qui crudelita
tem media fide seruarent. Complent uento uel u
nautarum. & subingenti clamore altum pelagus
petunt. ubi status in profundo repestuse limes.
milites plerome dixerunt. En adest qui cause
aptus est locus praecipite mari. iactate saccu.
Confestim iam paratus ut lacerum corpus fluc
tib. darent. et cautes in ima defixi membra
sibi expectarent martyris propinari. Illico luce
pmissa ultra solitum resplenduit caelum. et
nauem inlustrant agmina angelorum. qui ut
ad fixos puppi aepitatas red diderunt. arreptu
de medio minutatum. uoce pmissa scindunt hero
nem. Egre dote tirsu. te expectemus ueni no
biscum. Illi quem colis in ministerio sumus. et
sublato tirsu parem gressum per aequora pe

tunt. Cum medias simul tetigissent arenas. uox
laeta turbatum. immum cum mastire cavitant.
& nautarum quos ex sanguis et pauidos interior
sentina tenebat. ex delectabile tantu trepidus
suspendebat auditus. Redeunt ad litora celeri cur
su. & si quos offenderent sudas pauore nesciebant.
qui ut factum. iudici per ordinem reculerunt.
Baudus dixit. Procedat officid. sed non sine telo.
et quis quem reppererit per membra discindat.
Processit ad litus. septus agmine militari. Et
uidens de longe confestos ordines angelorum.
celerem gressum. imperat pedibus. Sed quid agit
quod in aniter currit. quem iniquitas pcedit.
mox medias litoris tetigit arenas. saccum inspicit
cum integro suo sigillo. et tirsu quem intus
miserat conligatum. sed uidere militia celi non
meruit. quia non fuit dignus. Baudus respondit
herone tirsu dixit. Ubi putas continuo fugit
desertorum quam conspexim turma. Tirsus dix.
Simeos haberes oculos maledicte. quodego merui
posses & tu uidere. Baudus dixit. Quo putas prae
mio nauas primitus honorasti. ut non te mari
praecipitem darent. sed et modo immoladis. quia
siste plagis respuit. ferarum suscipient fauces.
Tirsus dixit. Fac quoduis omnium ferarum atro
cissime. unum au scio. quia sic do fuit possibile me
de abrisso liberare. quomodo & prophetam de
uiserib. beluae. Baudus dixit. Tirsu carcer
accipiat catenis onustum. et nocte in tempestu
baudum caesarea suscepit. Illico uix primu pullus
dederat cantum. Baudus dixit. Offeratur mihi
iniquissimus tirsus. Ex officio dictum est. Adstat
Baudus dixit. Laborem nobis facimus onri conmi
litiones. si pestiferum istum suasionem praemissu
interrogare uolumus. Tauris interim flagellis
dorsum eius et uentrem aperite. si uel poena
extorquet ueritatem. Sed cum diutius uapulare
putaretur. lam manus fessa carnificum. & quos
diuturna tormenta fecerant laborare. pedibus
de uolutis sunt iudicis. Succurrat deniq. clementia
ura rogamus uobis. dum tirsu putabamus cedere.

nobis ingessimus poenam. Prospice p̄ses n̄ra concisa usq. ad intranea ossa. Dum t̄rsum cedere putabamus. Angelos feroces uidimus n̄ras in nos manus cum taureis retorisse. Baudus dixit. Ante meos perempturus es t̄rse quam tu ipse per eas. Non est ita. Idem dixit. Quantos ciuitas habet meis aspectib. ferarum ingerant uenatores. Quibus bimandatis hoc decur ut decipulis compleant siluas. et quas minus inpegerat feras de abditis capiant. ut nec minima uulpis sibi suas foveas gaudeat profuisse. Turtem aũ incampum apestum celeri uelocitate manus urgueat aedificis in modum amphitheatri. quia quae ciuitas habet prae breue ē. ut multos possit prospectantes suscipere. In huius circuitu turtis in modum sudatus configite tabularum. Ibiq. omnes passim feras relaxate cibis apridie cessantibus. ut quaecumq. fera t̄rsum conspexerit. unum de eo fame acta conficiat morsum. Tringenta & sex expletis sunt dies. Et renuntiant ministri iussa completa. Mox iudex cum turba conscendit. Clamor inmensus est ostus ferarum. Tremebant omnia ingenti rugitu. putares beluas numquam posse se dari. nisi mastir ueniret. Mox t̄rsum uenatores in arena proiciunt. Ita silentium a bestis factum est. ut nullam p̄sentem putares. Illico ad mastiris pedes cateruatim prouere leones. et ouib. similes lacerum uulnus linguam lambebant. Vrsos uideres per mastiris corpus molles deducere manus. & sic ubi uulnus conspexerant. rotadibus lingua proter sis. digitis conficabant. Pardis & lupis quia membrorum quod lamberent p̄cedentib. sibi fortioribus non habebant. Caudis per arenam ad olantibus. hilares uultu in mastirtem oculos figurant. fragore magno concrepat turtis. Tolle uirum iustum scelerate iudex. quia male iudicasti. T̄r sus mastir bestis dixit. Exhibuistis quae uobis d̄s imperabit obsequia ministrorum. prestem et ipse uobis. ne uos inanes uidear reliquisse. In nomine d̄ni ih̄u xpi propter quem ista patior. contractis parietibus tabularum siluae uos recipiant. quae miserunt. Et laudes dicentes d̄o sine cuius quam

lesione cubilia uos ūra suscipiant. Statim cum p̄cipiti cursu et grandi rugitu contractis omnib. ualuis siluas petunt. Item clamor populi attollit. Magnus est d̄s xp̄ianorum. beati omnes qui confidunt in eum. Tristis ad p̄torium reuersus est praeses. plus insaniens. quia multi de populo crediderunt in d̄m. Inter quos erat & galenicus quidam sacerdos idolorum. Baudus t̄rso dixit. Petimus te praestu nobis immolatus. et habebim te nominatum. T̄r sus dixit. O uenenum obrectum melle rogat ut decipias. Praeces fundis et perimere quaeris. Et mox ingressus templum siluano sculptili dixit. Usq. quo ista patior siluane. Per xpm quid aemones eradicat. ut non prestes miseris seductionem. Confestim siluani membra contracta. pauimentũ suscepit. Baudus d. Uirgis illum concedite. ut medullas eius plagae denudent. Et pro minutis modicis delaterribus fragmenta testarum. uulnerib. infigite. ut cum plaga quiescunt. tosturas suas numquam effugiat. T̄r sus dixit. Et si minutatim me concidas. Angelus iste mecum est quem non uides. & corat om̄ languores meos. Angelus interea quem solus t̄r sus alacere uidebat. sic mastiri dixit. T̄r se frater. presto sum nolo uereris. Iam modicum restat & transimus hinc simul. Quasta te adhuc interrogatio comitatur. Neq. enim tres solos euangelistas poterat apud patrem uidere. Quasta quã angelus praedixerat interrogatio facta est in apolloniam ciuitatem. Mox baudum tribunal accepit. Ibidem dixit. Offerat mibi maleficus t̄r sus. Ex officio dictum est. Adstat. Baudus d. Ciuitas quae me hodie continet t̄r se. non unum sed quattuor habet deos. Se posita a ste malefici sacrificiis. et per augustorum salutem quicquid in libatam te dimitto. T̄r sus dixit. Ut coniceo p̄ses per me delectat omnia idola de greca finire. Utale potest ut uobis reseruetis uel unum. nec uacui cultores sine d̄o remanentis. Iam eni silibet d̄o factore inspiciamus et ipsos. & cum singulorum templa conspiceret. uoce uel caelum delata dixit.

Osmeus gratias ago tibi. quia iubet per me subli-
tis daemoneis nomen tuum inuocare. sed ut inā
quomodo inuocato nomine tuo istos confringo.
ita et eorum cultores ad te conuolare ualere.
His dictis hercules siluam apollonis & ueneris simu-
lata de suis liminibus ueluti uestigine acta.
ita con fracta sunt omnia. ut nec puluis paruisse
credatur. Populus pauore turbatus in duas secat
altr insecus turmas. una dulci personat laude.
magnus dñs quem colit tyrsus replet. alia murmu-
re caelum tolle iudex quem fas uiuere non est ma-
leficum uirum. Reddunt hebetes dexetra leuaque
praestrepentes sibi populorum. Galenicus au-
tē quicumbricio et siluano praesidibus adsidebat.
nec non & subbaudo praesenti. omnes quas perper-
sus est mastyr adinueniat poenas. qui amictus
ueste sacerdotali officium impendebat culturis
daemoniorum. Ad iudicem dixit. Credas mihi uolo
praeses. non maleficus a te tyrsus praesentem us
qui hodie perdurare. sed ut capio promei tenuita-
te sensus uirtus in illo die est. quae dicit magnu.
Baudus dixit. Discedas a me uolo paulatim. ita
uiuas tēdio ex merore conficior. Galenicus dixit.
Credamus in dñm si uideatur quem incolit tyrsus. Et
omnia nos tedia derelinquent. Namq. lex can-
tat ipsorum. Iacta in dñm curam tuam & ipse te
enutriet. Baudus oculis furia saginatis. et totū
quod in homine rectum est. diaboli a te mutatu.
tremētib. membris & dentib. stridorē sonantib.
Sic galenico dixit. Et te feriente maleficus tyrsus
decepit. ut talia mihi uel uana uendere uerba.
Galenicus dixit. Noli furia saginari. sustine mo-
dicum praeses. bibes & meum sanguinem. & desines
commoueri. Baudus dixit. Uides damnate quia
nec dñi te propitium. nec ipsum palatiū fidelem
sed hypocritam tenuit sacerdotem. quod ita claret.
quia te hodie tyrsus decepit. Galenicus dixit.
Non me tyrsus decepit. sed xps quem inuocat tyrsus
mihi hodie inspirauit. ut relictis uanitatibus
uirt. dō meo immolem corde perfecto. Baudum
continuo diabolus armat. & septem de illo in

mensis urbib. anguis uolumina uersat. suis uero
militibus imperat dicens. Omnia genera tormen-
torum quae carnificum reppererit manus. Gale-
nicus p membra suscipiat. Et si uel uos uultis uitae
supesse. nullum in eo sanum remaneat membrum.
nisi quod carnificis figerit oculum. Si tormenta
extorserint uitam. tulimus palmam. si membra
durauerint. ipsas sustineant poenam. Ducit statim.
& uix membris sequentib. gressum. omnia mutant
genera tormentorum. Hilarem reddunt quam de-
bilem plagae. Per templum illis transitus erat. cen-
tum quod in sublime columnis. ibiq. asclepius consede-
bat. Galenicus tostorib. dixit. Cadat rogo ante
oculos uros misericordia. et estote mitiores iudice uro.
Et sustinete pauillum. Uidetas igneum solem puera
uibrare. quem caueo magis quam tormentum quod
manus ura repperit. Est locus circa templum qui
ex aere formicea delectabiles offerat umbras. si pau-
lus per forte resumam spm meum. prestant inuites
misericordiam. Mox galenicum umbra templi suscepto
Uoce magna asclepio dixit. Da honorem dō. scio ego
quia daemon es. & nondñs. Is solus in istam ciuitatem in-
cursit beatissimum tyrsus. sed mihi hodie deligauit.
ut ego eradice quos ipse dimisit. Signum au tale dedit.
Per xpm qui iudicaturus est uiuos & mortuos. ut mox
galenicus transit. cadat desolio tuo. nec moradum ad
huc stupidi tostores defixos praemunt in mastyr rem-
uultus. et liquefcentia in illis membra tabescunt.
Asclepius cadens desolio suo. minutatim con fractus est.
simulq. locus & dñm amisit & templum. Mox carnifices
puera rapiunt sem. Quid nobis aiunt. o seclerate fecisti.
& cuius iam uenit indubium. non sufficiebat tua mors
solus. nisi et nrm tibi uelis adiungere sanguinem.
Et lacrimis cum ingenti gemitu sibi altr insecus cantant.
Quid facimus onri con miltiones quiq. urm a pietate alie-
nus est nrm interimat membrum. Mox baudum uide-
rimus uiuos terra suscipiet. si fugam gressib. demus.
gladio uindice nras perpetit lares. Os sine iussu lice-
ret ut morsib. te singuli lamberemus. Mox renuntia-
tasunt ista tyranno. non sine detrimento carnificū
galenico iussit caput praecidi. Qui mugiens sub mu-

INCIPIT PASSIO SANCTI
SAVINI EPISCOPI MENSE
DECEMBER DIE VII

Maximiano augusto quinto decimo kALendas
incirco maximo ueneto uicente pars maior
populi clamabat dicens. XPIANI TOLLANTUR.
& uoluptas constet. dictum est duo decies. perca pit
augusti xPIANI NON SUNT. & spectantes uero hermo
genianum prefectum urbis. Item clamauerunt
decies. sic augustus uincas. uoces nostras ad per
fectam & quire. Tunc hermo genianus prefec
tus herbis. Intimauit uoces paganorum. Eodem
tempore augustus maximianus iussit ut in capito
lium omnes conuenerent. & conuentus factus
est in capitolio decimo kALendas. Innumerabilis
uero multitudo populi aduenit. Hoc tAMEN adlo
quitur augustus ad populum dicens. Uiri coetus
& religiosi temporum nostrorum. dignum nobis
uideretur ut in tEMporatione urBIAE religio temporum
nostrorum augeatur. Tamen patres conscripti
concedam facultatem. ut ubicumqUE ubi inuenti
fuerint xPIANI. teneantur a prefecto nOSTRO urbis
uel ab officio eius. & sacrificent diis. & discerent
runt omnes una uoce dicentes. Auguste tu um
cas. & cum diis floreus. Quo audito. uenit qui
dam ad prefectum urbis hermo genianum dicit
ei. EST quidam epISCOPIUS qui cotidie conuenticulum cum
xPIIANIS facit. & liberos & pROSPEROS seducens populum.
CumqUE haec audisset hermo genianus prefectus ur
bis. continuo renunciauit haec. augusto maxima
no dicens. Est quidam epISCOPIUS qui tenuit populu
ne sacrificent diis nOSTRI. Tunc maximianus augus
tus gaudio repletus atqUE auctoritate. iussit dirigi
ad quendam uenustianum augustalem tuscie
dicens. Uidor maximianus augustus trium plu
tor perpetuus imperator. patri uenustiano
augustuli tuscie. suggestionem patris nOSTRI
hermo geniani prefecti urbis apud nos elatus
se cognosce. quia iuste petitio occultari non
debet. ut seculum nostrum nostraqUE
prouulgatio laeditur. IdeoqUE commonemur

Regnante

Inimicus uobis uel

crone. uoce delicata dixit. Praemisistime beatis
sime tIRSE sequere cito ut ambos accipiant una die
regna caelorum. TIRSUM AUTEM baudus iussit in bELlea
constringi. & per duas serra media diuidi partes ut
italio et sabino sectoribus. Nouem exempta sunt horre.
& nec capillum quidem mastiris serra diuisit. TIRSUS
in caelum oculos figens. euangelicum in me pater
dicit uideo fuisse completum. quia capillus decapite
meo sine tua uoluntate non esset casurus. Iam fes
sus ieiunium & labori sectores reddiderat. Uitalius
sabino dicebat. Duc serra saune. exemptus est dies.
et in casum exercemus laborem. Sabinus uitalio re
spondebat. Sime non debilem redderet labor sine
fructu. ostenderem tibi brachia mea. Interea baudu
debita subsequitUR poena. Nam quaecumqUE in genti
ululatu flagris per membra diuisus. et omnia quae
in mastirem intulerat per pessus genera tormentoRU
tales conclamat uoces. Succurrat tu ad clementiam dOMINI
sime tIRSEM cognoscerem. olim suspenderem manus.
sed reddar supER his et faciam satis. Aut si nec hoc meri
tum exigi. tamen citius a terra suscipiar. nec ludibri
osus habear uiuis. Inter has lacrimosas uoces. ante
uitam caruit quam pestem. Continuo miscetUR mur
mure caelum. & uox de nube facta est dicens. In tri
tIRSE in gaudium dOMINI tui. fOSTEM athletam palma
sequitur uictoriae de diabolo triumphato. mecum
eris hodie in paradiso. Continuo mastir exutus ter
rena corporis ueste in libatam. dOMINO tradidit spIRITUM.

Mox sANCTUM corpus luminaribUS. praecurrentibus et omnia
solemniter in deductione mastiris celebrata. adue
niente caesario epISCOPO & laudocio pROtoro feretrum co
mitantibus sepulchrum accepit. ubi magnas fiunt
uirtutes. et omnium curantur aegritudines. cuius
cineres apud grecia latent. et ubique beneficia pa
tent. Illum aUTEM sanctas non sequitur. cuius fides nul
la praecesserit. Cuius aUTEM in pleno reperia fuerit
fides. repostat praemium cum laude eundem dOMINUM
dicens. Cui est honor et gloria in saecula saeculo
rum. Amen

EXPLICIT PASSIO SANCTORUM LEUCI
TIRSI ET GALENICI.